

Kennisgeving voornemen en participatie Rijsselsche Waarden

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft het voornemen om een verkenning uit te voeren naar de verbetering van de ecologische waterkwaliteit binnen de Rijsselsche Waarden. Het gaat hier om een nationale opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Een mogelijke oplossing voor deze opgave in de fysieke leefomgeving is de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de Rijsselsche Waarden. Hiervoor zal op grond van de huidige inzichten een projectbesluit worden genomen, zoals bedoeld in artikel 5.44 van de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2024 van kracht wordt.

Met deze kennisgeving wordt iedereen geïnformeerd en uitgenodigd om mee te denken over de verkenning van oplossingsrichtingen, waaronder de mogelijke aanleg van natuurvriendelijke oevers. Ook beschrijft de kennisgeving hoe u kunt reageren en waar u meer informatie kunt vinden.

Wat is de opgave?

De opgave voor de Rijsselsche Waarden is onderdeel van een groter programma dat Rijkswaterstaat uitvoert in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), in opdracht van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het doel van deze richtlijn is om uiterlijk in 2027 de ecologische waterkwaliteit van onze rivieren, meren, beken, kustzones en bijbehorende grondwateren op orde te hebben. Door allerlei ingrepen in het riviersysteem ten behoeve van onder andere hoogwaterveiligheid, scheepvaart, landbouw en drinkwater is het leefgebied van veel dier- en plantensoorten verdwenen of achteruitgegaan. Met diverse maatregelen wordt het riviersysteem weer meer in balans gebracht met de natuur. Sinds 2009 zijn al verschillende maatregelen uitgevoerd. In april 2020 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het maatregelpakket van kansrijke maatregelen geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Deze maatregelen worden nu door Rijkswaterstaat verder verkend en vervolgens tot planuitwerking gebracht.

De opgave op dit deel van de IJssel is het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit door het creëren van leefgebied voor verschillende kenmerkende dier- en plantensoorten die thuishoren in dit deel van het riviersysteem van de IJssel, maar daar nu ontbreken of nog maar beperkt voorkomen. Het waarborgen van een goede waterkwaliteit is in de Nationale Omgevingsvisie aangemerkt als een nationaal belang. Een goede waterkwaliteit is nodig om het water te kunnen inzetten voor verschillende gebruiksfuncties, inclusief de ontwikkeling van natuur. Europese richtlijnen (zoals de KRW en Natura 2000) dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Kenmerken van het gebied Rijsselsche Waarden

De Rijsselsche Waarden liggen aan de oostzijde van de IJssel, direct ten noorden van de stad Zutphen. De zuidkant wordt begrensd door het Twentekanaal, in het noorden gaat het gebied over in de Ravenswaarden. De uiterwaard wordt voor het overgrote deel gebruikt als productiegrasland (hooiland) of natuurlijk grasland. De oevers zijn langs de gehele uiterwaard versteend. In het noorden ligt een ruigtegebied met onder andere zachthoutoobos. Dit gebied is in beheer bij Staatsbosbeheer. De Rijsselsche Waarden zijn onderdeel van het Natura 2000-gebied Rijntakken, het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone van de provincie Gelderland.

Mogelijke oplossingsrichting: aanleg van natuurvriendelijke oevers

De aanleg van een natuurvriendelijke oever kan een bijdrage leveren aan de realisatie van de KRW-opgave op dit deel van de IJssel. In de IJssel betreft de KRW-opgave om meer gebieden te maken waar typische riviersoorten kunnen leven, om zo de ecologische toestand en het ecologisch functioneren

van de IJssel te verbeteren. Natuurvriendelijke oevers worden hier als mogelijke oplossing nader verkend. Natuurvriendelijke oevers zijn plekken waar de natuur langs de versteende rivier meer ruimte krijgt om te ontwikkelen. Door menselijke ingrepen in onze wateren zoals het aanleggen van stenen oevers is het leefgebied voor veel waterplanten en -dieren achteruitgegaan. Veel van het oorspronkelijke ondiepe, luwe water is verdwenen en daarmee een ecologisch waardevol leefgebied. Met natuurvriendelijke oevers langs de IJssel kunnen we dat leefgebied terugbrengen. De natuurlijke oevers die elders zijn aangelegd, laten een grotere ecologische variatie zien. De natuurvriendelijke oever kan niet overal worden aangelegd. De locatie en het ontwerp van de natuurvriendelijke oevers zijn maatwerk. Afhankelijk van de locatie kan hij een licht glooiende oever met vegetatie zijn, geschikt voor bijvoorbeeld libellen en rietvogels, tot een steilere onbegroeide wand langs de rivier waarin karakteristieke vogelsoorten zoals de oeverwaluw of de ijsvogel geschikte broedplekken vinden. Bij natuurlijke oevers langs een scheepvaartroute is bescherming tegen de dynamiek door scheepvaart een aandachtspunt. Dynamische oevers zijn een geschikt habitat voor de rivierrombout (een libel), mossels en als opgroeiplaatsen voor vissen. Plekken in de luwte bieden kansen voor verschillende soorten waterplanten (watergentiaan, riet, gele plomp), waterdieren (libellen, eendagsvliegen, kokerjuffers) en als opgroeiplaats en paaiploot voor vissen (winde, snoekbaars, bittervoorn, aal).

Participatie

Bij het versterken van de riviernatuur heeft Rijkswaterstaat oog voor alle relevante belangen zoals wonen, werken en recreëren en voor de mogelijkheid om kansen te benutten. De maatregelen moeten passen bij de lokale omstandigheden en ontwikkelingen in een gebied. Om tijdig te bepalen welke maatregelen bij een gebied passen, hebben we de kennis nodig van de mensen die zich verbonden voelen met het gebied. Zo kunnen we samen zoeken naar oplossingen en draagvlak. Daarom nodigen we iedereen uit om mee te denken, suggesties te doen en ideeën in te brengen binnen de kaders van de opgave. Dat doen we door informatie te verstrekken over doelen en status, en informatie over het gebied op te halen. We zetten daarvoor onze website, www.samenwerkenaanriviernatuur.nl, in en het contact met de omgevingsmanager die de belangen van het gebied behartigt. In opdracht van Rijkswaterstaat onderzoekt het samenwerkingsverband GROW (Arcadis, Antea Group, HKV Lijn in water en Bureau Waardenburg) de haalbaarheid van natuurvriendelijke oevers als mogelijke oplossing in de Rijsselsche Waarden. In de afgelopen tijd zijn in het kader van deze verkenning Staatsbosbeheer, provincie Gelderland, Gemeente Lochem, waterschap Rijn en IJssel al benaderd. Ook is bij particuliere grondeigenaren en -gebruikers in het gebied relevante informatie over de Rijsselsche Waarden opgehaald. Vervolgens is met behulp van diverse specialisten een gedetailleerde analyse van het gebied en een schetsontwerp opgesteld.

Waarover kunt u meedenken?

Tijdens de verkenning vergaart Rijkswaterstaat kennis over de aard van de opgave, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor die opgave. Rijkswaterstaat vraagt iedereen middels deze kennisgeving mee te denken, suggesties te doen, ideeën in te brengen en eventuele alternatieven aan te dragen voor de mogelijke oplossing van natuurvriendelijke oevers in de Rijsselsche Waarden. De aangedragen oplossingen worden door Rijkswaterstaat in redelijkheid in beschouwing genomen aan de hand van een aantal uitgangspunten. De aangedragen oplossing moet:

1. redelijkerwijs een oplossing bieden voor de genoemde KRW-opgave;
2. technisch uitvoerbaar en juridisch haalbaar zijn;
3. beheerbaar zijn door Rijkswaterstaat;
4. geen afbreuk doen aan de ruimtelijke kwaliteit en de waarden in het gebied;
5. passen binnen het vastgestelde budget en de planning die leidt tot realisatie uiterlijk in 2027.

We horen graag uw reactie op onder meer de volgende vragen:

1. Onderkent u de urgentie en het belang van de benoemde opgave?
2. Op welke manier wilt u betrokken worden?
3. Vindt u dat voor de KRW-opgave in dit gebied de juiste oplossingsrichting wordt onderzocht of heeft u nog aanvullingen of andere ideeën hierover?
4. Welke aandachtspunten heeft u voor de uit te voeren onderzoeken of inschakeling van deskundigen?

Hoe kunt u meedenken?

Iedereen kan participeren bij de oplossing voor de genoemde opgave. Gedurende het gehele project organiseren we mogelijkheden om te participeren. Op de website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl/rijsselschewaarden kunt u hier meer over lezen. Concreet voor deze fase van het project vragen

wij u om te reageren op de kennisgeving, mondeling en/ of schriftelijk tot uiterlijk 11 juli 2023. Het schetsontwerp van de Rijsselsche Waarden, waarin de optie van natuurvriendelijke oevers in beeld is gebracht, wordt gepubliceerd op de website. Hier kunt u ook informatie vinden over het KRW-programma en het tot op heden gevoerde proces. U kunt reageren op dit schetsontwerp en daarnaast kunt u andere ideeën, alternatieven en kansen aandragen.

Reageer schriftelijk of mondeling

U kunt op drie manieren reageren:

1. Digitaal

Mail naar: sarn@rws.nl

2. Mondeling

Denk mee tijdens een keukentafelgesprek met de Omgevingsmanager van het gebied. U kunt contact met hem/haar opnemen via het emailadres sarn@rws.nl.

3. Per post

Stuur een gefrankeerde brief naar: Rijkswaterstaat, t.a.v. Omgevingsmanager KRW gebied Rijsselsche Waarden Postbus 2232 3500 GE Utrecht

Wat gebeurt er met uw reactie en hoe verloopt de procedure?

U ontvangt een ontvangstbevestiging op uw inbreng en een inhoudelijke reactie retour. Uw inbreng wordt betrokken bij de verkenning. Als u een mogelijke oplossing voor de opgave aandraagt, heeft u de mogelijkheid de Minister te verzoeken om advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige. De Minister beslist aan de hand van de eerder beschreven uitgangspunten of uw voorgedragen mogelijke oplossing redelijkerwijs in beschouwing moet worden genomen. Er zal voor dit project geen voorkeursbeslissing worden genomen als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet. Na afronding van de verkenning zal in de planuitwerkingsfase een verdere uitwerking worden gedaan in een voorlopig ontwerp dat de basis vormt voor een ontwerp-projectbesluit. Dit ontwerp-projectbesluit wordt naar verwachting in de loop van 2024 ter inzage gelegd en hiertegen kan eenieder zienswijzen naar voren brengen. In de reactienota bij het ontwerp-projectbesluit wordt teruggekoppeld wat er met uw inbreng is gedaan. Na vaststelling wordt het definitieve projectbesluit ter inzage gelegd. Hiertegen kunnen rechtsmiddelen worden aangewend.

Meer informatie?

Op de website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl vindt u actuele informatie over het KRW-programma om op de hoogte te blijven. Op de projectpagina voor de Rijsselsche Waarden (www.samenwerkenaanriviernatuur.nl/rijsselschewaarden) is specifieke informatie te vinden over de opgave, nadere achtergrondinformatie over het gebied en de participatiemogelijkheden.